

... Ítéltábla
Pf.IV.20.028/2015/3 szám

A ... Ítéltábla a Dr. Éva Orsolya Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve** (címe) felperesnek - Schvertfőgel és Társa Ügyvédi Iroda által képviselt **I.rendű alperes neve** (I.rendű alperes címe) I. rendű és **II.rendű alperes neve** (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a ... Törvényszék 2015. január hó 27. napján kelt ... számú ítélete ellen az alperesek részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja.

Mellőzi az alperesek elsőfokú perköltség és feljegyzett illeték megfizetésére kötelezését.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I-II. rendű alpereseknek egyetemleges jogosultsággal 220.345,- (kettőszázhúszezer-háromszáznegyvenöt) forint elsőfokú és 468.000,- (négy százhatvannyolcezer-száz) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állami adóhatóság felhívására 208.200,- (kettőszáznolcezer-kettőszáz) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja és (3) bekezdése alapján megállapította, hogy a felperes és I. rendű alperes között 2010. június hó 10. napján a ... forgalmi rendszámú Renault Kangoo típusú gépjármű adásvételére létrejött szerződés érvénytelen, kötelezte az I. rendű alperest a gépjármű kiadására. Megállapította, hogy a felperes és a II. rendű alperes között 2010. június hó 10. napján a ... forgalmi rendszámú Toyota Hilux és az ... forgalmi rendszámú Kia típusú gépjármű adásvételére vonatkozó szerződések érvénytelenek, kötelezte a II. rendű alperest a gépjárművek felperes részére kiadására. Kötelezte az alpereseket a feljegyzett illeték, és I. rendű alperest

20.300,-, II. rendű alperest 222.600,- forint perköltség megfizetésére.

Kifejtette, hogy a felperesi gazdasági társaság 2011. évben likviditási problémákkal küzdött, tartozásai meghaladták követeléseit, készpénzállománya csökkent, ezért a gazdasági tevékenység folytatásához szükséges járművek I. rendű alperesi ügyvezető és II. rendű alperesi tag részére történő értékesítése az alperesek rosszhiszeműségét megalapozza. Utalt arra, hogy a felperes 2012. február hó 28. napjától felszámolás alatt áll. Kiemelte, hogy felperes a járműveket az adásvételt követően az alperesektől bérbe vette, és bérbe adta az alperesek és **P.** a Ital közösen működtetett **Sz.** Kft.-nek. Megállapította, hogy a felperes a II. rendű alperestől bérelt Toyota Hilux jármű után 60.000,-forint karbantartási, javítási költséget egyenlített ki.

Kifejtette, hogy az adásvételi szerződések a társaság aktív vagyonát csökkentették, a felperes pénzügyi helyzete 2011. évben megingott, a **Sz.** Kft.-től követelése megtérülésére nem számíthatott, ezért a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben gazdaságilag indokolatlan volt a járművek értékesítése, mivel a felperesnek nem maradt effektíve olyan vagyona, amely a hitelezők felé fennálló tartozásokat fedezte volna, ezért nincs jelentősége annak, hogy a vételár címén a felperes pénztárába befolyt összeg sorsa mi lett. Kiemelte, hogy a vagyoncsökkenést eredményező, hitelezők kijátszására irányuló csalárd jogügylet a Cstv. 4. § (1) bekezdés a) pontja alapján érvénytelen, és a jelen ügyben még alkalmazandó Ptk. 237. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alpereseket a tulajdonukba került vagyontárgyak visszaadására. A felperesi jogi képviselő munkadíját a csatolt megbízási szerződés alapján 7 % mértékben állapította meg, a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint hivatkozással arra, hogy az a per tárgyával, a pertárgy értékével és a kifejtett tevékenységgel arányban áll. Az elsődleges keresetnek megfelelő döntés folytán a felperesek által a keresetben hivatkozott másodlagos jogcímet - nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütközés miatti érvénytelenség - nem vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperesek terjesztettek elő fellebbezést, fellebbezésükben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását, harmadlagosan az elsőfokú perköltség leszállítását kérték. Hivatkoztak arra, hogy az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás szabályainak, a Pp. 3. § (3) bekezdésének megsértésével nem adott egyediesített és teljes körű tájékoztatást a bizonyítandó tényekről. Kifejtették, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást tévesen és hiányosan állapította meg, az alperesek és **P.** nem közösen működtették a **Sz.** Kft.-t, a felperes a II. rendű alperestől bérlet járműveket bérbe adta a **Sz.** Kft.-nek, a javítási költségeket a II. rendű alperes egyenlítette ki, a **Sz.** Kft. felperes felé, és a felperes **G.** Kft. felé fennálló tartozása tévesen került rögzítésre.

Kiemelték, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feltételek hiányában a kereset elutasításának van helye. Hivatkoztak arra, hogy a járművek

értékesítésekor a befektetett tárgyi eszköz helyébe azonos értékkel rendelkező forgóeszköz - pénzeszköz - lépett, a szolgáltatás-ellenszolgáltatás között értékegyezőség állott fenn, a járműveket a valós forgalmi értéken vásárolták meg, ezért a felperesnél vagyonsökkenés nem következett be. Kifejtették, hogy a jogügyletek nem irányultak a hitelezők kijátszására, alperesek nem jártak el rosszhiszeműen, mivel az értékesítés gazdaságilag indokolt volt, a termelési tevékenység leállítása, a vagyoni helyzet rendezése volt a cél, és a társaság tulajdonában maradt 54.546.000,- forint forgalmi értékű ingatlan megfelelő fedezet volt a felszámolásban bejelentett 36.734.893,- forint összegű hitelezői igény kielégítésére. Állították, hogy a felperes nem volt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben, kötelezettség állománya csökkent, a Sz. Kft.-től követeléseai megtérülésére számíthatott.

Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a Ptk. 237. § (1) bekezdése alapján az eredeti állapot helyreállítása körében nem kötelezte felperest a vételár visszafizetésére. Utaltak arra, hogy felperes nem igazolta, hogy a vételár teljesítésére képes. Bejelentették, hogy a II. rendű alperes 2013. május hó 13. és július hó 24.napján a járműveket értékesítette, ezért a szerződés hatályossá nyilvánításának lehet csak helye, melynek során - mivel felek a szolgáltatásokat teljesítették, és a szolgáltatás-ellenszolgáltatás között értékegyezőség áll fenn - szolgáltatás, ellenszolgáltatás visszatérítéséről rendelkezni nem kell. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a felperes perköltségét indokolatlanul magas összegben, eltúlzott mértékben állapította meg.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés megalapozott.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárás iratai alapján módosítja és pontosítja az alábbiak szerint:

A felperesnek a felszámolási eljárást utóbb kezdeményező G. Kft. felé 4.145.911,- forint tartozása állott fenn. A perbeli jogügyletek megkötése után az adós vagyonában maradt a sz.-i ... hrsz.-ú, ténylegesen ... szám alatti ingatlan, melynek forgalmi értéke a 2011. május hó 2. napján készített ingatlanforgalmi értékebecslés szerint 54.546.000,-forint. Az ingatlanra a V. Takarékszövetkezet 30.000.000,- forint erejéig keretbiztosítéki jelzálogjog, a G. Kft.-t 20.000.000,- forint erejéig második ranghelyi jelzálogjog illeti meg.

A felperes felszámolási eljárásában a felszámoló a V. Takarékszövetkezet hitelezői igényét 13.495.326,-, a G. Kft. hitelezői igényét 21.884.286,- forint összegben a Cstv. 49/D. § szerint igazolta vissza.

A G. Kft. 2008. december hó 9. napján kelt készfizető kezességvállalási szerződés alapján, a perbeli jogügyletek megkötése előtt a felperessel szemben igényt nem

érvényesített.

Mellőzi - a Cg.... és Cg.... számú cégjegyzék adataira figyelemmel - annak megállapítását, hogy az alperesek, valamint P. tag együttesen működtették a felperest és a Sz. Kft.-t (a felperes ügyvezetője a felszámolást megelőzően az I. rendű alperes és P., a Sz. Kft. ügyvezetője pedig I. rendű alperes volt.

Mellőzi - mivel a perbeli jogvita eldöntése szempontjából közömbös- annak megállapítását, hogy a II. rendű alperes és felperes közötti bérleti szerződés megkötését követően a gépjárművön végzett javítás, alkatrészvásárlás címén a felperes összesen 60.000,- forintot fizetett ki.

A kiegészített és pontosított tényállásra figyelemmel tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a perben támadott adásvételi szerződések a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja szerint „csalárd jogügyletek”. A Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazása körében a megtámadásra jogosultnak azt kell bizonyítania, hogy a jogügylet az adós vagyonát csökkentette, és azt, hogy az ügylet megkötése az adós hitelezőinek kijátszására, azaz kielégítési alapjuk elvonására irányult. A két feltételnek - csalárd célzat és vagyoncsökkenés - egyidejűleg kell fennállnia, csak ebben az esetben lehet eredményesen megtámadni az adós által kötött szerződést erre az érvénytelenségi okra hivatkozással.

Nem ért egyet a másodfokú bíróság azzal, hogy a perbeli esetben a vagyoncsökkenés bekövetkezett annak folytán, hogy a Cstv. a csalárd ügyletek vonatkozásában a felszámolás alá kerülő adós aktív vagyonát védi. A Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pontja értelmében a felszámolás alá kerülő adós vagyona a számviteli törvény szerinti befektetett eszköz és forgóeszköz. A számvitelről szóló 2000. évi C. tv. 24. § (2) bekezdése szerint a befektetett eszközök közé az immateriális javakat, tárgyi eszközöket, a befektetett pénzügyi eszközöket kell besorolni, míg a 28. § (1) bekezdése alapján a forgóeszközök csoportjába a mérlegben a készleteket, a vállalkozó tevékenységét nem tartósan szolgáló követeléseket, hitelviszony megtestesítő értékpapírokat, tulajdoni részesedést jelentő befektetéseket, és a pénzeszközöket kell besorolni. A perbeli jogügylet eredménye az volt, hogy a befektetett eszköznek minősülő járművek helyébe adós vagyonában forgóeszköz, pénzeszköz kerül, mivel a gépjárművek szerződés szerinti vételárát az alperesek kifizették. A felperes 3. § (1) bekezdés e) pontja szerinti vagyona ezért nem csökkent, hanem összetételében változott.

Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy a perbeli szerződéseknek a vagyon tényleges értékére azért sem volt kihatása, mivel a felek a szám alatt csatolt árajánlatok alapján valós forgalmi értéken kötötték meg a szerződéseket, és a forgalmi értéknek megfelelő értéket az alperesek megfizették a felperesnek (hasonló tartalmú döntés az anonimizált határozatok tárában: LB-H-GJ-2011-126.).

Utal a fentiekén túl a másodfokú bíróság arra is, hogy a perbeli esetben a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pont alkalmazásának másik feltétele - csalárd célzat - is hiányzik.

A jogügylet akkor támadható a 40. § (1) bekezdés a) pontja alapján, ha az adós szándéka a hitelező kijátszására irányult, és a másik fél erről a szándékról tudott vagy tudnia kellett. A csalárd jogügylet a felek rosszhiszeműségét, és azt jelenti, hogy maga a jogügylet a hitelezők kijátszása, a hitelezők kielégítési alapjának elvonása céljából jött létre.

A perbeli esetben az alperesek személyes előadása és P. tanú vallomása alapján a készpénzhiány miatt fennálló fizetési nehézségek miatt került sor a járművek értékesítésére abból a célból, hogy a felperes tartozásai kiegyenlítésre kerüljenek, vagyoni helyzete rendeződjék. Önmagában a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben a vagyontárgyak értékesítése, és a hitelezők kielégítése a befolyó vételárból nem ellentétes a Csődtörvénnyel, az ily módon esetleges előnyben részesített hitelezőkkel szembeni fellépésre a Cstv. 40. § (2) bekezdése ad lehetőséget. Emellett azért sem minősíthető a perbeli ügylet a hitelezők kijátszását célzó jogügyletnek, mert az adós jelentős forgalmi értékkel rendelkező ingatlana a hitelezői igények kielégítésére - a gépkocsik, illetve az azokból befolyt vételár nélkül is - az ügyletkötés időpontjában az adós akkori ismeretei szerint fedezetet jelenthetett. A szerződéskötéskor fennálló célzatosság megítélésénél nincs jelentősége annak, hogy a felszámolás során az ingatlan többszöri meghirdetést követően sem volt ez ideig értékesíthető.

Az elsődleges jogcím alaptalansága folytán a másodfokú bíróságnak érdemben kellett vizsgálnia a felperes által megjelölt másodlagos jogcímet is. A felperes arra hivatkozott, hogy felek a fizetéseképtelenség tudatában kötött szerződéssel a hitelezők kielégítésének alapját elvonták, ezért a szerződések nyilvánvalóan a jó erkölcsbe ütköztek. Nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütközik az a szerződést, amelyet jogszabály nem tilt, de az azzal elérni kívánt cél, a vállalt kötelezettség jellege, vagy azért ellenszolgáltatás felajánlása, illetve a szerződés tárgya, az általánosan elfogadott erkölcsi normákat vagy szokásokat nyilvánvalóan sérti, és ezért az általános társadalmi megítélés is egyértelműen tisztességtelennek, elfogadhatatlannak minősíti (BH2000/260. szám). Az üzleti tisztesség, a jó erkölcs szabályait sértheti az a jogügylet, melynek során a vagyon értékesítésére azért kerül sor, hogy a vezető által előidézett csődhelyzetben a teljes vagyont a társaságból kivonásra kerüljön (BH2000/24. szám alatt közzétett esti döntés). A perbeli esetben azonban a hitelezők kielégítésére elegendő fedezet maradt, az értékesítés célja - a készpénzhiány miatt fizetési nehézség, tartozások kielégítése - és eredménye a fentiekben - a rosszhiszeműség körében - is kifejtettek szerint nem volt tisztességtelen, ezért a felperes e jogcímen előterjesztett keresete is alaptalan.

Fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította. A kereset elutasítása folytán nem volt jelentősége az alperesek által a fellebbezésben állított - de nem bizonyított - új ténynek, mely szerint a II. rendű alperes a gépjárműveket az elsőfokú eljárás folyamatban léte alatt értékesítette, így e tény értékelésével a másodfokú bíróság nem foglalkozott.

A másodfokú bíróság döntése folytán a felperes pervesztes lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az alperes első- és másodfokú eljárásban felmerült költségét köteles viselni, mely magába foglalja a jogi képviselőnek az elsőfokú eljárásban a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja, a másodfokú eljárás során a 2. § (1) bekezdése alapján megállapított munkadíját és az alperesek által lerótt fellebbezési eljárási illetéket. A felperes pervesztessége folytán az alperesek perköltség és illetékfizetésre kötelezését mellőzni kellett.

A másodfokú bíróság a pervesztes felperest a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-a alapján kötelezte a feljegyzett elsőfokú eljárási illeték megfizetésére.

P é c s, 2015. április 15.

Dr. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró